

19/10

Ryssresenärer

En ny flock ryssresenärer har återkommit till Sverige. Visiten bakom järnidån och dess resultat har varit av ordnärt slag. Ett antal personer, nästan uteslutande kommunister eller kommunistympatisörer, inbjuds av den ryska regeringen, betecknas i Ryssland som en svensk "kulturdelegation", fraktas i flock till orter och lokaler som ur propagandasynpunkt är lämpliga och används sedan som redskap för rysk propaganda. Man får i ett rysktal situationen i rektor Hirdmans uttalande. "Gästfriheten har varit storartad och programmet så fullspäckt att vi inte hade några möjligheter att hinna ströva omkring för oss själva och göra iakttagelser på egen hand." Hr Hirdman hade dock vågat fråga om koncentrationsläger förekom, men fått nekande svar. Det är grundliga studier.

Resor av denna art är uppenbarligen inte bara meningslösa, utan direkt vilseledande. Vilket land har inte några sjukhus, idrottsplatser, festsalar och vilohem som i och för sig är imponerande? Men härtill kommer i detta fall att resenärerna i gemen inte vill se något annat än det tilltalande; en samling personer som redan är försedda med skyggglappar får se blott det som passar att visa — och dubbla garantier finns alltså för att de skall bli lurade. Det mest motbjudande är att dessa personer i Ryssland förevisas som representativa svenskar och är tillräckligt naiva eller ohämmade för att spela den propagandaroll som värdarna anvisar dem. En resenär framhåller i den ryska radion — efter nära fjorton dagars av ryska staten ledda forskningar — att "det i Sovjetunionen inte existerar några hemlösa barn", en annan att Ryssland håller på "att upphäva skillnaden mellan stad och land", en tredje det märkliga i

att det finns kostnadsfri läkarhjälp i Ryssland (som om inte sådan hjälp finnes någon annanstans och som om inte antalet sjukhusplatser även före kriget var ojämförligt mindre i Ryssland än t. ex. i Sverige och USA). I korus förklarade de svenska gästerna, påstods det i radion, att i Sverige "de framstegsvänliga författarna för en hård kamp mot det reaktionära inflytandet av den dekadenta amerikanska litteraturen". Inte ett ord om diktatur, koncentrationsläger, det totala förtrycket i Ryssland även inom litteratur och konst. Gästerna är blott värdarnas megafoner.

Att dessa resenärer, som (med ett enda undantag) ingen här hemma skulle reflektera på att kalla kulturrepresentanter, finner det angenämt att bli konungar för en dag i Ryssland kan man förstå. Men förblindelsen eller tacksamheten skall vara bra stor, då de godvilligt blir marionetter i den ryska statens agitationsapparat.

19/10

Skolungdomens

förmåga att läsa ledare har genom de båda lektorens undersökning i ett hänseende kommit i falsk dager. En rad kritiker har förbisett att undersökningen gällt elever som ännu inte börjat studera samhällslära; beaktas detta, blir åtskilliga hårda ord om skolans undervisning obefogade. Hela undersökningen ger knappast anledning till någon annan reflexion än att de båda lärarna varit oförmögna att sköta saken. Avsikten var tydligen att motivera ett angrepp på pressen. På annat sätt kan inte det fantastiska direktivet förklaras att eleverna inte skulle tänka sig för, utan reflexionslöst stryka under ord som de inte förstod. I samma riktning pekar de först publicerade slutsatserna, nu delvis modifierade eller återtagna. Angreppet mot leddarförfattarna kunde likaväl ha riktats mot alla författare — i tidningar, tidskrifter eller böcker — utom möjligen författare av barnböcker. Men det är som sagt meningslöst att generellt kritisera vare sig skribenter eller skolungdom eller undervisning på grundval av dessa uppgifter; de enda som blamerat sig grundligt är två lärare.